

PREOTUL MILITAR GENERAL (REZERVĂ)
GHEORGHE I. BARBU (1903-1976)

TOMA RĂDULESCU*

Unul dintre cei mai cunoscuți preoții militari din deceniile patru și cinci ale secolului trecut a fost Gheorghe I. Barbu, care datorită meritelor sale, a ajuns la cele mai înalte trepte ale demnității militare.

Viitorul preot s-a născut la 30 mai 1903 în casa învățătorului Ion Barbu, din Coșovenii de Sus, și a Mariei Barbu¹, descendenți dintr-o veche familie de moșneni. Dar iată ce preciza C. D. Fortunescu, președintele Societății Culturale „Prietenii Științei” din Craiova, despre învățătorul Ion Barbu, la trecerea sa la cele veșnice:

„Ion N. Barbu, învățător gradul I (căpitan în rezervă Regimentul I Vânători „Principele Ferdinand”). Bibliografie - născut în anul 1881 septembrie în comuna Coșovenii de Sus, fiu de țărani. A funcționat între anii 1901-1915 ca învățător și director al Școlii Primare comuna Malu Mare, între anii 1918-1922 ca învățător și director la Școala Primară din Coțofenii de Sus, dând în ambele sate lumină și îndemnuri spre învățătură. Ca mulții fii de țărani a făcut campania din Bulgaria în anul 1913 și războiul pentru întregirea neamului din 1916-1918 ca ofițer în Regimentul I Vânători. Rănit de două ori în lupte, prin I. D. R. nr. 197 din 13 martie 1917 i s-a acordat ordinul „Coroana României” cu spade și panglică de virtute militară cu gradul de cavaler pentru bravura și priceperea cu care și-a condus plutonul în luptele din Cheile Oltului și Jiului distingându-se pe Dealul Cărbunaru, iar prin I. D. R. nr. 3877/1931 i s-a acordat furajera „Mihai Viteazul”. Și-a iubit mult satele și școala în care a propovăduit ca învățător. În satul său natal a înființat căminul cultural, cooperative. Din anul 1922 și până în anul 1935 a activat cu mult suflet în cooperatie ca subinspector de îndrumare și control. A închis ochii pentru totdeauna în ziua de 22 aprilie 1936 ca un adevărat luptător atât pe ogorul vieții, cât și pe altarul onoarei și al muncii².

Soția învățătorului și mama viitorului preot și-a îndrumat pe unicul său fiu (a mai avut o fiică) spre cinul preoțesc, acolo unde era convinsă că-i este locul. După absolvirea ciclului primar în satul natal sub directa supraveghere a tatălui său și-a

* Muzeul Olteniei, Craiova.

¹ Detalii vezi în *Anuarul Mitropoliei Olteniei*, Tipografia Sfintei Mitropolii a Olteniei, Râmnicului și Severinului. Craiova 1941, p. 214-215.

² Text aflat pe paspartoul fotografiei din proprietatea familiei Barbu (Virginia, Nicolae, Macrina și Rodica), cărora le mulțumim și pe această cale pentru amabilitate.

continuat în mod strălucit studiile timp de opt ani la Seminarul „Sfântul Nicolae” din Râmnicu Vâlcea.

Fire deprinsă cu munca asiduă și lipsit de mijloace materiale, Gheorghe I. Barbu, până la absolvirea Facultății de Teologie din București în anul 1931, fiind dotat cu o voce deosebită și certe înclinații spre muzica cultă³, a absolvit cursurile de teorie solfegii - clasa domnului D. I. Kiriac și armonie clasa domnului profesor I. Norma Otescu (promoția 1932). În perioada studiilor la Opera Română a candidat alături de prestigiosul tenor Joseph Schmit pentru un post de solist, Gheorghe I. Barbu fiind declarat câștigător deoarece avea o voce aproximativ la fel de cultivată ca și a celui amintit mai sus, dar cu un fizic mai plăcut (Joseph Schmit era scund și supraponderal). Din această perioadă a rămas bun prieten cu Egisio Massini. În calitate de solist al Operei Române a fost în echipă cu Ana Roja Vasiliu și Traian Grozăvescu și foarte apropiat de compozitorii Vinicius (cunoscut pentru aranjamentul poeziei „Limba noastră” de Mateevici), George Simonis și Dimitrie Botez. O prietenie pentru tot restul vieții a menținut cu vestitul bas Petru Ștefănescu Goangă. Dotat cu putere de muncă deosebită, a fost cântăreț și dirijor de cor la biserica Sfinții Voievozi (Biserica Albă) din București (1 nov. 1924 - 1 dec. 1930), bibliotecar al Ministerului Cultelor și Artelor (1925-1928), cântăreț la Teatrul de Operă (15 sept. 1926 - 31 dec. 1927 și 1 iunie 1928 - 31 iulie 1930), funcționar al Consiliului Central Bisericesc (1926-1927).

Având certe calități pedagogice a fost profesor de muzică la Liceul „Regele Mihai I” din Capitală (20 februarie 1929 - 31 iulie 1929), profesor suplinitor de muzică și de științe religioase la Seminarul din Curtea de Argeș în anii 1930-1938. Dar iată ce nota inspectorul secundar Gheorghe I. Ionescu în ziua de 25 mai 1931: „Explicarea Evangheliilor - oră făcută de domnul Gheorghe Barbu - profesor suplinitor cum arată cu această ocazie prin întrebări bine lămurit puse că elevii prind mulțumitor materia predată în cursul anului...”⁴.

La 24 august 1931 s-a căsătorit cu Florica, născută Locusteanu, alături de care și-a purtat cu demnitate crucea în vremuri de restriște. Florica Barbu era fiica preotului Locusteanu de la mănăstirea Jirianu de lângă Craiova, descendentă din familia cunoscutului om politic și mecenat Nică B. Locusteanu⁵ Nuni le-a fost Virgil Potârcă, fost ministru, deputat și senator P. N. T⁶.

Episcopul Râmnicului Noul Severin, Vartolomeu Stănescu, i-a încredințat funcția de diacon III al Episcopiei de Râmnic și de profesor la Școala de Cântăreți de la Mănăstirea Cozia (1 sept. 1931 - 31 dec. 1932).

Iată ce spunea arhiereul său: „Zelosul și distinsul diacon în teologie Gheorghe Barbu, care a trecut și prin Conservatorul de Muzică de la București, care a fost

³ Fiicele sale, Macrina și Rodica, au moștenit talentul tatălui, prima fiind profesoară de muzică la Colegiul Național „Frații Buzești”, iar cealaltă solistă în diverse coruri și la opereta din Craiova.

⁴ Date din arhiva personală puse la dispoziție de Nicolae Barbu, fiul acestuia.

⁵ Detalii despre revoluționarul pașoptist românăjean, prieten cu Heliade căruia i-a închinat o minunată monografie, vezi în studiile și cărțile publicate de cercetătorul craiovean Paul Barbu. Mama soacră, născută Vrăbiescu, se înrudea și cu boierii oțeni Brabeșanu.

⁶ Despre sfârșitul tragic al acestuia în anul 1952 în închisoarea de la Sighet vezi pr. Gheorghe Pătrașcu, *Zile de încredere și de har. Amintiri din închisoare*. Editura „Serafica”, Roman, 2002, p. 47-49. Adept al familiei creștine cu mulți copii, a avut 7 fii (Virginia, Ionică, Macrina, Florin, Victor, Nicolae) din care 4 sunt în viață

profesor suplinitor la Curtea de Argeș, unde a propovăduit științele religioase și muzica timp de doi ani la seminarul local și care este la această sfântă mănăstire Cozia directorul central al Școlii de Cântăreți locali cum și diacon la Biserica catedrală a reședinței episcopale⁷. (conf. pr. v./27 august 1932)⁷. Ca director titular al școlii de la Cozia (1 ianuarie 1933 - 31 martie 1934)⁸ a ridicat nivelul de cultură muzicală al violonistilor ieromonahi la cele mai înalte cote de profesionalism. Înclinația sa spre armată este marcată și de faptul că a fost profesor la Școala Copiilor de Trupă, iar după hirotonisirea sa a fost confesor onorific al garnizoanei Craiova (4 apr. 1931 - 1 apr. 1936) și cu soldă (1 apr. 1936 - 1938), fapt care i-a permis să afirme ulterior cu bună dreptate că avea cea mai mare vechime ca preot militar în această parte de țară.

Un nou moment de vârf în viața tânărilor preot este marcat de redeschiderea bisericii catedrale Sfântul Dumitru din Craiova, fiind primul paroh numit la 15 octombrie 1933 cu puține zile înainte de sfințirea sa (26 octombrie 1933)⁸. Ca preot paroh a fost preocupat printre multe altele de dorința de a procura un clopot cu potențe muzicale de la o întreprindere specializată din Oradea. De remarcat că preotul Gheorghe I. Barbu cu ajutorul unui diapazon i-a verificat în fiecare punct rezonanța, amănunt care a făcut din acesta în anii 1934-1974 un reper pentru locuitorii Craiovei și ai împrejurimilor care știau că la orele șapte dimineața și cinci după amiază la Sfânta Catedrală Mitropolitană începe slujba sau vecernia zilnice. Clopotul devenise atât de nesuferit pentru regimul comunist ateu încât a fost scos din funcțiune și dus la topire sub pretextul că ar fi fost crăpat, desigur to aminciună grosolană așa cum preciza cu amărăciune la sfârșitul vieții sale pământene părintele Barbu.

Ca urmare a meritelor sale, preotul Gheorghe Barbu a fost înălțat de episcopul Vartolomeu la înaltul rang de iconom stavrofor.

Părintele Barbu a adunat numeroase liste de donații cu importante sume de bani pentru finalizarea lucrărilor Căminului Cultural al Societății Preotești „Renașterea” care era dotat ultramodern pentru acel timp cu săli de conferință și birouri spațioase, unde până în anul 1948 și chiar după aceea s-a desfășurat o bogată activitate care consta în conferințe ținute de mari teologi, spectacole de muzică sacră organizate de seminaristi și studenții teologi și mai ales pentru ajutorarea celor năpăstuiți de soartă (bătrâni, orfani, văduve, săraci). Inaugurarea noului edificiu a avut loc în ziua de duminică 30 septembrie prin sfințirea sa de episcopul Vartolomeu în prezența doctorului Constantin Angelescu, - ministrul instrucțiunii publice și al cultelor, și pe lângă care vrednicul părinte intervenise pentru aplanarea situației conflictuale existente între arhierul său și liderul liberal⁹. De altfel, soarta i-a hărăzit ca și în multe alte situații datorită caracterului său integru să intervină în conflictele care se iscau între superiori și militari și mai ales între regele Mihail și mareșalul Antonescu.

Pentru activitatea sa pe tărâm cultural a fost distins după inaugurarea Căminului Preoțesc „Renașterea” din Craiova cu Ordinul „Meritul cultural clasa a II-a”¹⁰.

⁷ Conform arhivei familiei.

⁸ Anuarul Mitropoliei Olteniei, p. 145.

⁹ Vezi scrisoarea P. S. Vartolomeu din 17 sept. 1934 adresată permanentă. Gh. I. Barbu din colecția Muzeului Olteniei.

¹⁰ Conf. I. D. R. 3315 / 8 dec. 1934

În anii 1934-1935 și-a împlinit visul oricărui bun creștin - acela de a cunoaște Locurile Sfinte și nu numai, căci, alături de dr. C. Angelescu, și el oltean de origine, a organizat comunitatea monahală română de acolo pe care au înzestrat-o cu cele necesare și mai mult a reușit prin generozitatea spiritului său să capete bunăvoința patriarhului grec al Ierusalimului cu care a întreținut o vastă corespondență.

Bun cunoscător al limbilor sacre greacă și slavă (cunoștea latina și alte patru limbi moderne la perfecție) impresiona auditoriul prin ținuta de înaltă prestație artistică la care ajungesc Sfânta Liturghie și alte momente importante care demonstau o largă deschidere despre întreg spațiul ortodox. De la Ierusalim părintele Barbu a adus o icoană a Maicii Domnului pe care a expus-o la intrarea în biserica Sfântul Dumitru, fapt care a determinat creșterea numărului de credincioși pentru care acesta era un reper sacru. Tot lui i se datorează aducerea pentru o bună perioadă de timp de la mănăstirea Bistrița Olteană, ctitoria Craioveștilor, a Sfintelor Moaște ale Sfântului Grigore Decapolitul, menite și ele să apere orașul de secetă și de toate necazurile care se puteau abate asupra sa în vremurile grele ale începutului de război mondial.

Alături de diaconul catedralei Ion Popescu Cilieni a fost unul dintre cei mai dinamici luptători împotriva proliferării sectelor, fiind numit misionar onorific pentru combaterea sectelor din eparhia Râmnicului¹¹.

Pentru meritele sale a fost răsplătit cu ordinul Coroana României, grad de cavaler¹².

Alături de C. S. Nicolaescu Plopșor, Virgil și Constantin Potârcă, Gheorghe I. Brătianu, Ion Popescu-Cilieni, Gheorghe și Emanoil Tătărăscu, dr. C. Angelescu, I. B. Georgescu și mai mulți alții, părintele Barbu a avut un rol decisiv în reînființarea Mitropoliei Olteniei. Ca răsplată pentru osârdia sa a devenit primul protos al clerului catedralei mitropolitane (1939-1940), a contribuit la determinarea familiei Potârcă ca să doneze pentru Mitropolia Olteniei o vie în Plaiul Vulcănești de lângă Craiova, vie aflată și în prezent în proprietatea mitropoliei oltene.

În anul 1939 a absolvit ca șef de promoție primele cursuri speciale pentru confesorii unităților militare, iar de la 9 februarie 1940 a activat în cadrul Regimentului 26 Dorobanți Rovine cu gradul de căpitan. Ulterior a ajuns confesor al Corpului 1 Armată, fapt care a atras invidia unor confrăți preoți cu convingeri legionare, care la 27 noiembrie 1940 în timpul guvernării legionare solicitau generalului Ion Antonescu înlăturarea sa: „Preotul Gheorghe Barbu este cunoscut luptător împotriva Mișcării Legionare pentru care și-au dat viața atâția martiri în frunte cu căpitanul Corneliu Zelea Codreanu” și ca atare nu merită încrederea acordată.

În anii 1935-1940 preotul Gheorghe I. Barbu a organizat pelerinaje la Maglavit cu intenția de a transforma minunea arătată ciobanului Petrache Lupu într-un reper european în care creștinul popor român să fie evidențiat ca atare.

În cadrul garnizoanei București părintele Barbu în anii 1940-1947 a devenit confesorul Regimentului de Gardă, funcție deosebit de dificilă în condițiile în care această unitate militară apăra regele României, guvernul și alte instituții centrale ale statului român. Calitatea de preot al Regimentului de Gardă i-a adus înalta

¹¹ Conf. adresa nr. 3339/1938 din colecția Muzeului Olteniei. Printre altele părintele Barbu a adus la ortodoxism un protestant german impresionat de ținuta morală și intelectuală a acestuia.

¹² Conf. I. D. R. nr. 1113/10 mai 1939

responsabilitate de a fi ani de zile duhovnic al regelui Mihai I și al mareșalului I. Antonescu, de a căror stimă s-a bucurat din plin.

În ziua de 21 ianuarie 1941, când a primit vestea că la Craiova s-a născut o fiică, Rodica Maria, a fost sfătuit de un apropiat din serviciul de siguranță al statului să nu vină acasă căci este pus pe lista celor care urmează a fi asistați în timpul rebeliunii legionare. Fire dinamică și cu accente de autentic eroism n-a acceptat să rămână în București la adăpost de primejdie, ci la cerere a plecat pe front în calitatea de confesor al Ambulanței Diviziei a 3-a, comandată de prietenul său de-o viață, generalul Ilie Șteflea. Părintele Barbu a înțeles că declanșarea la 22 iunie 1941 a războiului împotriva Uniunii Sovietice este un moment crucial pentru poporul român și ca atare trebuie păstrat în in memoria neamului ca o adevărată cruciadă împotriva comunismului. Impresionant este raportul numărul 26 din 30 august 1941 alcătuit de acesta și semnat împreună cu alți 3 preoți căpitani¹³. Sub îndrumarea generalului Ilie Șteflea a pregătit sufletește trupele, botezându-le în catedrala de la Chișinău în ziua de 1 august 1941 pentru a trece Nistrul în urmărirea fiarei bolșevice. La punctul Vadul lui Vodă în noaptea de 2 spre 3 august 1941 trei zile și trei nopți botează trupele de la comandant de regiment până la ultimul ostaș. Constatând „că ostașii simțeau oarecare gol sufleteș din cauza necunoscutului geografic și etnografic spre care mergeau totuși“, preotul Barbu trece Nistrul înaintea trupelor cu Evanghelia și cu Sfânta Cruce în mână. Alături de el la trecerea trupelor în Ucraina, așa cum se poate observa și din toate jurnalele de actualități ale timpului, se aflau generalul Ion Antonescu însoțit de generalii Ciupercă, Sorin, I. Șteflea, I. Arhip, de misiunea germană și de întreg statul major. Ectenia și rugăciunea de bunăvoință le-a rostit tot preotul căpitan Gheorghe Barbu. „D-l general Conducător a sărutat Sfânta Cruce și Sfânta Evanghelie, prezentate de părintele căpitan Gh. Barbu, botezându-se și filmându-se această măreață solemnitate religioasă care face cinste clerului militar“¹⁴.

Într-o impresionantă procesiune religioasă duminică, 3 august 1941, părintele Barbu și cu cei trei colegi ai săi au trecut Nistrul cu steaguri, prapori, sfinte icoane și împreună cu românii transnistreni au străbătut comunele Pârâta, Coșnița, Plosca, Timuș, Progrebi etc. unde „ca în vremurile primare ale misionarismului creștin“ au botezat și împărțit peste 4000 de prunci și tineri neîncreștinați până acum. Acești prunci au fost însoțiți de părinții lor cât și de întreaga populație a satelor care stătea în genunchi în timpul serviciului divin. Pruncii au fost ținuti în brațe de către ostași și ofițeri până la comandantul diviziei noastre, d-l general I. Șteflea care însuși le-a dat prin preotul căpitan Barbu Gh. Un mare număr de bani ce au fost înmănați părinților ca dar din partea d-sale“.

Urmând exemplul generalului I. Antonescu, care la fel ca și în primul război mondial când personal a asigurat îngroparea creștinească a eroilor căzuți pe câmpul de luptă și apoi a depus o bogată și strălucitoare strădanie pentru ridicarea unor mausolee la Oituz, Mateiaș, Predeal, Mărăști, Mărășești etc. mai ales prin colectă publică (aici este de remarcat activitatea soției sale Maria Antonescu în cadrul Societății Femeilor Ortodoxe), preotul Gh. I. Barbu a adus de pe câmpul de luptă de la cota 102 peste 400

¹³ Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolescu, 1941-1945. *Preoți în tranșee*, Fundația general Ștefan Gușă, p. 45-48, doc. nr. 26 din 30 august 1941.

¹⁴ *Ibidem*, p. 46.

de ostași și ofițeri morți pe care i-a înmormântat într-o movilă după modelul străvechi creștin. De remarcat că mareșalul I. Antonescu încă de la începutul conflictelor militare a dat numeroase ordine severe și precise, și dacă a fost nevoie a pedepsit pe cei delăsători, prin care a stabilit în amănunt cum se organizează cimitirele de eroi prin aducerea din zonă a celor căzuți pentru patrie, prin confecționarea ori de câte ori s-a putut a unor cruci de piatră la intrarea în cimitirele respective, construirea unei capele etc.; totodată mareșalul a ordonat ca toate crucile indiferent de gradul celui decedat să fie egale și să aibă înscrise numele eroului și unitatea din care provenea. Iată ce spunea părintele Barbu atunci: „Am înălțat o frumoasă troiță de stejar, iar movila încadrată cu cruci individuale, fac astăzi un frumos mausoleu în mijlocul unui câmp de lupte groaznice, cu numeroase gropi de obuze și branduri în care am găsit corpurile lor sfărțecate, i-am identificat și i-am așezat în morminte individuale, punând fiecărui erou crucea respectivă pe care am încrustat numele lor”. Preotul Barbu încuraja pe soldații și ofițerii răniți chiar și în sala de operație a ambulanței și le explica nobila misie pusă sub semnul Sfintei Cruci de salvare de ateismul bolșevic¹⁵. Părintele Barbu în tot timpul războiului a procurat cărți poștale pentru ca fiecare ostaș să poată păstra legătura cu cei de acasă, mânca împreună cu aceștia și le binecuvânta mesele. El a convins pe ciobanul misionar Petrache Lupu să meargă pe front ca să vorbească ostașilor despre necesitatea salvării civilizației europene de ciuma roșie¹⁶.

Ca răsplată pentru eroismul arătat a fost distins cu ordinul „Crucea Regina Maria”, clasa a II-a, prin ordinul de zi 130/18 septembrie „pentru că a executat ordinul operativ special 13/20 august 1941 al comandantului, sub tirul artileriei inamice, a făcut asanarea câmpului de luptă la Cota 102. Apoi și-a îndeplinit funcțiunea de pastor, atât la ambulanță, cât și în mijlocul populației, botezând 800 de copii și peste 4000 de bărbați și femei și predici, a instalat în casele ucrainene Sfânta Cruce în locul statuilor lui Lenin”¹⁷. Preotul erou a propus Sfântului Sinod să trimită în Transnistria și Ucraina o „armată misionară apostolică”. „Ce folos că noi am ridicat troițe și am sfințit biserici, dacă nu-i nimeni să slujească în ele în duminici și sărbători. De aceea ar trebui ca acolo unde în țară sunt 2-3 preoți la o biserică să fie aduși pe front pentru două trei săptămâni care să organizeze capele, să aducă iconite, cruciulițe și cărți. Nu o facem noi acum, nu o face Biserica ortodoxă, o vor face sigur Biserica catolică sau poate sectele care întotdeauna au lărmăit conștiința unui popor!”, concluziona părintele căpitan¹⁸.

După un scurt concediu petrecut în țară părintele Barbu a revenit în cursul anului 1942 în calitate de confesor al Regimentului 82 Infanterie. În ziua de 27 martie 1942, ziua unirii Basarabiei cu România, a participat la slujba din Catedrala Sfintei Mitropolii de la Chișinău alături de arhiepiscopul Efrem Enăchescu, care a fost ultimul mitropolit al Basarabiei și care prin grija sa în primăvara anului 1944 a fost adăpostit cu binecuvântarea mitropolitului Nifon Criveanu la mănăstirea Jitianu de lângă Craiova. Duminică 29 martie (Floriile) a oficiat „un scurt serviciu religios” și a împărțit „ostașilor și ofițerilor ramuri de salcie luate de la sfânta biserică”. În Săptămâna Sfintelor Patimi oficiază Sfânta Liturghie, împărtășește soldații, cântă Prohodul

¹⁵ *Ibidem*, p. 46-48.

¹⁶ *Ibidem*, p. 69-71, doc. nr. 39 - raportul nr. 6 semnat de pr. Căpitan Gheorghe I. Barbu.

¹⁷ *Ibidem*, p. 61, doc. nr. 38.

¹⁸ *Ibidem*, p. 71.

Domnului și asigură serviciul divin al Sfintei Învieri - primul după 25 de ani pe pământul Ucrainei - folosind pe lângă limba română și pe cea ucraineană¹⁹.

Evenimentele de la 23 august 1944 l-au surprins alături de col. Marcel Olteanu, comandant al Regimentului I de Gardă, și el tot craiovean de origine. În zilele de 24, 25 și 26 august 1944 s-a evidențiat în timpul luptelor de la Băneasa fapt care a determinat pe gen. Marcel Olteanu să-i poarte toată viața o nemăsurată admirație²⁰.

Înălțat succesiv în grad (maior, locotenent-colonel, colonel și apoi general), părintele Barbu a fost alături de trupele române la trecerea Tisei când le-a botezat cu gândul la revenirea Ardealului de Nord în granițele țării. A participat și la luptele din Cehoslovacia și a fost distins cu medalia sovietică „Pobeda“.

După război a fost șef al serviciului religios al comandamentului 7 teritorial (1946) și șef la serviciul religios al Regiunii I Militare (1946-1947). La 1 septembrie 1947 a fost trecut în rezervă și pensionat. Dar nori negri se abăteau asupra României. Iată ce scria pe Noul Testament prietenul său de o viață, pr. col. Emanoil Păsculescu, confesorul cavalerilor Ordinului „Mihai Viteazul“, preotul bisericii Mihai Vodă din București la 29 octombrie 1948:

„O, frate Barbule,

Îngenunchiați în fața Atotputernicului să-l rugăm pentru liniștirea sufletelor noastre, înfrângerea vrăjmașului, pacea lumii și împlinirea visului“.

Dar de binemeritata pensie nu s-a bucurat prea mult după trecerea sa în rezervă căci, chipurile, nu se încadra în prevederile decretului stalinist 360/1949, fiind obligat să-și vândă lucrurile din casă, iar copii săi, deoarece erau muritori de foame, să apeleze la mila socrului, preotul Ion Locusteanu. Dar calvarul a început într-o noapte de aprilie a anului 1950 când, în casa sa de pe bulevardul Știrbei Vodă, numărul 22, construită printr-un împrumut pe termen de 15 ani de la Casa Oștirii, au năvălit la intrarea principală și au început să bată în ușă 5-6 ofițeri și subofițeri de Securitate. Fără să țină seama, ca de obicei, de cei 4 copii minori care se speriaseră au început o percheziție severă în întreaga locuință din pod până în pivniță. Documente de excepțională valoare arhivistică au fost arse sau confiscate, dispărând cu această ocazie și multe alte obiecte personale dintre care sabia sa de gardă, ba chiar și un buzduhan luat ca suvenir de la Băile Olănești. Întreaga operațiune a durat până la orele 4,30 dimineața când curajosul preot s-a adresat soției cu cuvintele: „Florico, eu mă duc, să ai grijă de copii!“.

Pentru intimidare, când părintele a fost urcat în dubă, au tras un foc de revolver și apoi l-au dus la sediul Securității, de pe strada Câmpia Izlaz (fosta casă Eschenazi), într-o pivniță cu mici ferestruie, cu umiditate crescută și cu șobolani care circulau în voie. În timpul anchetelor a fost bătut personal de căpitanul de securitate Constantin Oancă, unghiile i-au fost smulse, a fost lovit la rinichi și stomac cu bastonul de cauciuc. De tovarășii de suferință a fost sfătuit să cedeze căci altfel va fi omorât. În

¹⁹ Fin psiholog, într-un raport amplu descrie starea de spirit a oștenilor care luptau departe de țară și propune tipărirea în Ucraina a Noului Testament și a unor cărți de rugăciune. Detalii pe larg vezi în darea de seamă a acestuia din 9 apr. 1942 (conf. doc. nr. 104, *op. cit.*, p. 173-181).

²⁰ Despre unele aspecte vezi pe larg *Preoții și oștirea la români (1930-1948)*, având ca autor pe comandorul (r) dr. Ilie Manole, București, 1998. Printre altele a fost acuzat pe nedrept într-un articol apărut în „Magazin Istoric“ că în calitate de confesor la executarea lui Filimon Sârbu (acuzat cu acte de spionaj în favoarea Uniunii Sovietice) că ar fi aruncat pământ în groapă peste acesta deși era încă viu (lucru incompatibil cu un duhovnic și necunoscut până în prezent în istoria execuțiilor).

slășrit a semnat, iar o comisie de procurori militari l-a întrebat: „Ei, Barbule ce ai declarat aici?“, iar acesta le-a răspuns: „Scrișul e la meu, conținutul nu-mi aparține!“. Anchetele, aproape neîntrerupte au continuat până la 24 iunie 1950. Familia îngrijorată n-a știut nimic dacă mai trăiește sau nu și unde se află, acest lucru aflându-l întâmplător de la o prietenă care la rândul ei era prietenă cu soția ofițerului de securitate care participase la arestare. Căpitanul de securitate Constantin Oancă urmărirea să atribuie venerabilului preot crime de război împotriva populației civile din Uniunea Sovietică. Ulterior a trecut și prin anchetele securității din București, atunci când se afla la colonia de muncă de la Bragadiru²¹.

Peste trei luni familia primea o carte poștală de 12 rânduri de la Cernavodă în care spunea: „Aflați de mine că sunt la înfăptuirea canalului Dunăre-Marea Neagră împreună cu alți tovarăși“. Din perioada cât a fost reținut la canalul Dunăre-Marea Neagră amintim episodul povestit de Eugen Mendel, proprietarul evreu al celui mai mare magazin de bijuterii din Craiova de pe strada Unirii, care a fost și el la canal, când comandantul lagărului de muncă a cerut echipei în care acesta era încadrat să muncească pentru construirea socialismului. Cu mult curaj pr. Gh. Barbu a cerut voie să vorbească în numele colegilor săi, promițându-le că nu vor avea probleme și-și vor organiza bine munca: în final, după obiceiul militar, a încheiat cu cuvintele: „Să trăiți!“, la care comandantul a răspuns „Eu nu vă spun să trăiți, ci să muriți pentru că sunteți dușmanii clasei muncitoare!“. La canal a salvat un profesor și un preot trecuți de 70 de ani muncind pentru ei, pentru ca să-și poată primi mizerabila rație de mâncare. La Canal s-a întâmplat o adevărată minune din care părintele a supraviețuit după ce a fost grav rănit, iar alții omorâți cu prilejul exploziei dinamitei de la cariera de piatră folosită pentru calea ferată care se construia. Ca mulțumire, părintele a adus acasă acea piatră care i-a salvat viața. Se pare că se urmărea asasinarea sa, căci a mai fost rănit o dată grav de o explozie și Dumnezeu l-a salvat a doua oară. Alt episod, care trebuie menționat, este de un realism cutremurător: când deținuții se întorceau de la carieră și treceau pe lângă viile G. A. S. din cauza foamei cumplite au rupt rândurile ca să mănânce câteva boabe de struguri și atunci au fost bătuți cu patul armei de cei care îi păzeau. Vocea pătrunzătoare a fostului mare tenor a făcut liniște în îmbulzeala creată și cu demnitate, dar convingător, le-a spus călăilor că lipsa de hrană și munca epuizantă i-a adus în această situație. Toți cei de față au rămas fără replică și și-au continuat drumul spre baraca unde erau închiși.

După închiderea Canalului, la fel ca alți confrăți, a fost în colonia de muncă de la Bragadiru, la construirea hidrocentralei V. I. Lenin de la Bicăz și a termocentralei Onești-Borzești unde, datorită calităților sale, era numit „inginer“ și a fost șef al echipei

²¹ Într-o adresă a Direcției justiției militare către fiica sa Popescu Macrina Georgeta din 13.01.1994 se precizează că a fost arestat la data de 29 octombrie 1949 „pentru șantaj și insulte aduse conducătorului guvernului (a făcut politică P. N. T. și a fost simpatizant legionar)“ - lucru neadevărat, căci a fost ajutat de familiile de evrei Grîmberg, Iser și Mendel pentru că au fost salvați în timpul guvernării legionare. Conform deciziei M. A. I. din 24. 07. 1950 și a adresei 364/9 noiembrie 1995 adresată fiicei sale Virginia Barbu se arată că a fost arestat la data de 24. 07. 1950 pentru manifestări dușmănoase contra regimului comunist și a fost încadrat într-o colonie de muncă pe timp de 18 luni începând cu data de 24. 07. 1950 fiind eliberat la data de 22 august 1953. În realitate fusese arestat cu trei luni înainte, iar într-un proces din 10 iunie 1953 al Tribunalului Regional Craiova era citat la Colonia de muncă Bragadiru, Regiunea București în calitate de inculpat. Era o încercare de a-i prelunge reținerea abuzivă, fapt împiedicat de măturările unor ofițeri din fosta Divizie „Iudor Vladimirescu“ care cunoșteau eroismul preotului militar

de mineri, magaziner, normator, șef al echipei de construcții căii ferate, șef de șantier al coloniei de muncă Bicaz-Dodeni, așa cum însuși mărturisea într-un memoriu din anul 1955. Printre altele, amintim că la Bicaz la solicitarea sa, împreună cu alți colegi demni de toată încrederea, a tăiat lemne pentru construirea unor barăci mai apropiate de minimul existențial și i-a determinat pe cei care îi păzeau să aibă mai multă încredere în ei. Deși se considera ca într-o stațiune, din cauza foamei a mâncat rășină de brad care i-a distrus laringele de tenor de mare sensibilitate și care, în final, i-a provocat un neoplasm la sfârșitul vieții (avea o tumoră care din benignă a devenit malignă cu toate intervențiile terapeutice).

În tot timpul detenției, familia i-a fost alături. La Canal, Bicaz sau Onești, soția sa, Florica Barbu, l-a întovărășit, iar la Bragadiru a venit și fiica cea mai mare Virginia, învățătoare expulzată în Bărăgan, în satul Nicolae Bălcescu, unde a suferit multe mizerii. Cu un modest pachet alcătuit dintr-un pui fript, brânză, pâine proaspătă și o sticlă de lapte bătut, tânăra învățătoare a bătut la ușa lagărului de la Bragadiru și a cerut să-și vadă tatăl. Îmbrăcat în haine albe, de nerecunoscut din cauza suferințelor îndurate, părintele se impusese cu apelativul „preotul acela care cântă așa de frumos” chiar și în fața gardienilor, și ei oameni de la țară. Dialogul între tată și fiică n-a durat decât 5 minute, căci santinela i-a impus ca supremă umilire să-i facă ghetele în fața fiicei sale. Resemnat, acesta a executat ordinul în tăcere. Întoarsă la școală, învățătoarea Virginia Barbu era să fie exclusă din învățământ pentru îndrăzneala de a-și fi vizitat tatăl.

În preajma zilei de 23 august 1953 a fost chemat de către un procuror pentru a fi pus în libertate. Atunci acesta i-a spus: „Tovarășe Barbu, că toți suntem tovarăși, ce caută un domn ca dumneavoastră aici?!”

– Pe mine mă întrebați tovarășe procuror.

– Prietenii și rudele te-au băgat aici²².

Replica era perversă pentru că acesta în libertate să devină colaborator al regimului, chipurile nevinovat, și să se răzbune pe cei din jur. Într-o seară familia a rămas surprinsă de venirea tatălui iubit. Rodica, una din fiicele sale, descultă a alergat noaptea câțiva kilometri ca să-și vestească bunicii materni că ginerele li s-a întors din gulagul comunist și că va fi din nou în mijlocul familiei.

La întoarcerea din închisoare n-a avut nici un mijloc de subzistență decât acela de corist cu o jumătate de normă la Ansamblul artistic de stat „Nicolae Bălcescu” din Craiova și de intendent al Liceului „Frații Buzești”. Dragostea pentru Sfânta Biserică căreia îi slujise cu atâta devotament l-au făcut să se adreseze fără succes pentru a solicita un post în administrația Sfintei Mitropolii sau o catedră de muzică la Școala Eparhială de Cântăreți de la Mofleni²³.

Ca profesor de muzică a predat la Școala Generală nr. 9 din Craiova și la Colegiul Național „Frații Buzești” de unde s-a pensionat la 1 septembrie 1965²⁴. Și după pensionare a continuat să activeze în diferite coruri craiovene. Toată viața a avut nostalgia că nu mai putea îmbrăca veșmintele preoțești (a făcut-o de câteva ori la

²² Vezi biletul de eliberare nr. 3875/1953 al Direcției Lagăre și Colonii de Luncă Formațiunea 0665 Onești.

²³ Vezi cererea părintelui Barbu I. Gheorghe adresată mitropolitului Firmilian și înregistrată la nr. 2760/1955. Desigur în spatele acestui refuz se afla tot fosta Securitate.

²⁴ Vezi cartea de muncă seria M. n., nr. 124790.

biserica din Morunglav, unde slujea cuscrul său). Ca orice bun creștin a cunoscut momentul despărțirii de viața pământească și și-a anunțat soția iubită, la 23 noiembrie 1976 trecând la cele veșnice și fiind apoi înmormântat la cimitirul Ungureni din Craiova²⁵.

Evocarea părintelui Gheorghe I. Barbu are menirea să sublinieze înaltul nivel de profesionalism și credință al unuia din preoții de seamă ai Catedralei Mitropolitane și ai armatei române.

²⁵ Certificatul de deces nr. 44 759 din 24 noiembrie 1976.